

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 39520

за изменение в частта за разноските

гр. София, 13.10.2026 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав, в
закрито заседание на 13.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: София Тодорова

като разгледа дело номер **8639** по описа за **2026** година докладвано от съдията,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 176а от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по молба на областния управител на област С., подадена чрез процесуалния представител Л. И., за изменение на решение № 35578 от 15.09.2026 г., постановеното по настоящето адм.дело № 8639/2026 г., в частта, с която Областна администрация на област С. е осъдена да заплати на Г. Ц. Ш. адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро.

Молителят поддържа, че не е могъл да направи възражение за прекомерност по чл. 78, ал. 5 от ГПК на адвокатското възнаграждение, тъй като е предоставена безплатна правна помощ по чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата. Твърди, че определеното от съда адвокатско възнаграждение е прекомерно като не съответства на фактическата и правна сложност на делото. Цитира решение по дело С-438/22 на СЕС, съгласно което съдът може да редуцира претендираното адвокатско възнаграждение и под минимума, когато то не съответства на реално извършената от адвоката работа по делото. Излага, че решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища на основание чл. 633 от ГПК. Налице е несъразмерност при възмездяването на процесуалното представителство, осъществено от процесуалния представител на жалбоподателя и този на ответника, доколкото насрещната страна би понесла различен размер на отговорността за разноски в зависимост от избора на доверителя. Счита, че при определяне на размера на адвокатското възнаграждение следва да се приложи чл. 23 от Наредбата за заплащането на правната помощ, която е приета от държавен орган – Министерският съвет по предложение на Националното бюро за правна помощ – държавен орган на бюджетна издръжка. Твърди, че задължението на съда да приложи Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 произтича от примата на ДФЕС и от чл. 633 от ГПК вр. с чл. 144 от АПК, дори и без направено възражение за прекомерност, стига да е налице основание за това, като съдът е длъжен да съобрази реално осъществената процесуална защита от насрещната страна и да определи справедлив размер на адвокатското възнаграждение. Моли за изменение на постановеното решение № 35578 от 15.09.2026 г. по адм. дело № 8639/2026 г., в частта за разноските, като се намали размерът на присъдения адвокатски

хonorар.

Постъпил е отговор адв. Г. Ш., в който е посочено, че молбата е неоснователна, поради което следва да се остави без уважение. Позовава се на т. 3 от Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. по т. д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС, според което при разглеждане на възразението по чл. 78, ал. 5 от ГПК съдът следва да извърши преценка на фактическата и правна сложност на спора и ако след тази преценка се изведе несъответствие между размера на възнаграждението и усилията на защитата при упражняване на процесуалните права да намали договорения адвокатски хonorар. Излага, че съгласно задължителното тълкуване, дадено с решение на Съда на Европейския съюз (СЕС) от 25.01.2024 г. по дело C-438/22, въведеният с разпоредбата на чл. 78, ал. 5 ГПК праг на разноските за адвокатско възнаграждение – в размер не по-нисък от минималния в Наредба № 1/2004 г. за възнагражденията за адвокатската работа (загл. изм. ДВ, бр. 14/2025 г.) следва да се смята за ограничение на конкуренцията с оглед на целта по смисъла на чл. 101, § 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС). Вземайки предвид характера на делото, защитаваният интерес, обемът на извършената процесуална дейност, фактическата и правна сложност на спора, съдът е определил размера на адвокатския хonorар за осъществената процесуална защита от адв. Ш..

Съдът като взе предвид събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

С решение № 35578 от 15.09.2026 г. по настоящото адм. дело № 8639/2026 г. по описа на Административен съд – София-град е: 1) обявено за незаконосъобразно бездействието на областния управител на област С., изразяващо се в неизвършване на дължимото плащане на сумата в размер на 200 лева, представляващо разноски за адвокатско възнаграждение в изпълнителното производство, дължими на Г. К. К.; 2) областният управител на област С. е задължен да извърши дължимото действие, като организира и извърши плащането на сумата от 200 лева на Г. К. К., представляващи разноски по изпълнението – адвокатско възнаграждение за събиране на вземането по изпълнителен лист от 07.02.2025 г., издаден по адм. дело № 9585/2024 г. по описа на Административен съд – София-град; 3) на основание чл. 298, ал. 1 от АПК е определен едномесечен срок за извършване на действието; 4) наложена е глоба на областния управител на област С., на основание чл. 298, ал. 3 от АПК, в размер на 35.79 евро; 5) Областна администрация на област С. е осъдена да заплати на Г. К. К. разноски, представляващи държавна такса в размер на 5.11 евро; 6) Областна администрация на област С. е осъдена да заплати на Г. Ц. Ш. адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро.

В мотивите на съдебния акт е посочено, че с оглед изхода на спора искането на жалбоподателката за присъждане на направените по делото разноски е основателно. Доколкото адв. Ш. е упражнила процесуална защита и съдействие при условията на чл. 38, ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата – безплатна правна помощ, на същата следва да бъде присъдена сума в размера по чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа в размер на 1000 лева, които превалутирани представляват 511,29 евро.

Решението е връчено на главен експерт в Областна администрация на област С. на 18.09.2026 г., а искането за изменение на акта е подаденото чрез ССЕСВ на 21.09.2026 г. /вх. № 33247 от 21.09.2026 г./, т. е същото се явява депозирано в едномесечния срок от постановяване на решението, респ. в предвидения срок по чл. 176а, ал. 1 от АПК /обн. ДВ, бр. 62 от 2025 г., в сила от 05.08.2025 г. /.

Съгласно чл. 176а, ал. 1 от АПК, в срока за обжалване, а ако решението е необжалваемо – в едномесечен срок от постановяването му, съдът по искане на страните може да допълни или да измени постановеното решение в частта му за разноските.

Разпоредбата на чл. 78, ал. 5 от ГПК, субсидиарно приложима в настоящото производство по силата на препращащата норма на чл. 144 от АПК предвижда, че ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по мотивирано възражение за прекомерност, направено от насрещната страна, да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част. При преценката за прекомерност съдът прилага съответно критериите за определяне на адвокатските възнаграждения по чл. 36, ал. 3 от Закона за адвокатурата и правилата за прилагането им, уредени в наредбата по чл. 36, ал. 4 от същия закон. Съдът не може да присъди по-нисък размер на разноските за адвокатско възнаграждение от размера на заплатеното възнаграждение на адвоката на насрещната страна. С други думи, присъждането на по-нисък размер от заплатеното адвокатско възнаграждение изисква наличието на две кумулативно предвидени предпоставки: прекомерност на заплатеното възнаграждение, съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото и своевременно направено искане на насрещната страна за намаляването му. Липсата на първата предпоставка обуславя извод за неоснователност на направеното искане за присъждане на по-нисък размер от заплатеното адвокатско възнаграждение, а липсата на втората предпоставка е пречка съдът да присъди по-нисък размер от заплатеното адвокатско възнаграждение, дори когато е констатиран, че то е прекомерно, защото законът не го е овластил по своя инициатива да прилага правилото на чл. 78, ал. 5 от ГПК.

Както вече бе посочено по-горе, съдът не е компетентен служебно да присъди по-нисък размер на заплатеното адвокатско възнаграждение, като това е възможно само при изрично формулирано искане на насрещната страна по реда на чл. 78, ал. 5 от ГПК, като искането следва да е направено най-късно до приключване на устните състезания по делото в съответната инстанция. Депозираното след това искане не поражда правомощие за намаляване на заплатеното адвокатско възнаграждение поради прекомерност /В този смисъл - решение по адм. дело № 7400/2010 г. и определение № 2150 от 14.02.2013 г. по адм. дело № 1954/2013 г. на Върховния административен съд/.

В производството по адм. дело № 8639/2026 г. по описа на Административен съд – София-град, ответникът – областен управител на област С. е бил представляван от Л. И. /депозирал молба от 20.08.2026 г., като до постановяване на решението, което съгласно чл. 297, ал. 1 от АПК, се разглежда по Глава тринадесета, т. е. в закрито заседание, пълномощникът на ответника не е направил искане за присъждане на по-нисък размер на направените разноски при уважаване на жалбата, поради прекомерност на адвокатското възнаграждение, респ. липсва надлежно релевирано искане по чл. 78, ал. 5 от ГПК. Искането е направено едва с депозираната молба с правно основание чл. 176а, ал. 1 от АПК. В хода на това производство – по чл. 176а, ал. 1 от АПК, аналогично по чл. 248 от ГПК, могат да бъдат отстранени пропуски на съда относно присъждане на разноските, но не и да се правят за пръв път процесуални искания от страните за присъждане на разноски или за намаляването им поради прекомерност. Този характер на производството следва от систематичното място на разпоредбата на чл. 176а, ал. 1 от АПК, която се намира непосредствено след уредбата за поправка на очевидна фактическа грешка и за допълване на съдебно решение. Процесуалният пропуск на страната да направи възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК до постановяване на съдебното решение, какъвто е настоящият случай, преклудира самото право да се претендира редукция на адвокатското възнаграждение, поради което този пропуск не може да бъде отстранен в производството по изменение на решението, в частта му за присъдените разноски. Във връзка с горното следва да се отбележи, че независимо от обстоятелството, че адвокатското възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата/ЗА/ се присъжда директно на процесуалния представител на страната, по отношение на неговото присъждане се прилагат

процедурните правила по чл. 78 и следващите от ГПК. Адвокатското възнаграждение по чл. 38, ал. 2 от ЗА се присъжда по искане на страната и следва да бъде включено в списъка на разноските. В приложения по делото списък на разноските, адвокат Ш. е посочила и мотивирала искането си, съдът да ѝ определи адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро. С оглед разпоредбите на ГПК адвокатското възнаграждение е част от разноските по делото, а не представлява самостоятелна претенция на адвоката към ответната страна.

Изложеното води до извод, че въведеното възражение за прекомерност на заплатеното адвокатското възнаграждение след приключване на делото, едва с настоящата молба, се явява преклудирано и като такова, следва да бъде оставено без уважение.

Независимо от горното, за прецизност и за да отговори на доводите, посочени в молбата, съдът намира за необходимо да изложи следното:

Видно от материалите по делото, към процесната жалба с вх. № 25002/14.07.2026 г., депозирана от адв. Г. Ш., в качеството ѝ на пълномощник на Г. К. К., е заявено искане за присъждане на разноски по реда на чл. 38, ал. 2 във вр. с чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатската работа. Към молбата са приложени пълномощно, договор за правна защита и съдействие и списък на разноските по смисъла на чл. 80, ал. 1 от ГПК. В последният е посочено адвокатско възнаграждение по договор за безплатна правна помощ по чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗА – 511.29 евро.

Съгласно, чл. 1, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа (Наредбата), размерът на възнаграждението за оказваната от адвоката правна помощ се определя по свободно договаряне въз основа на писмен договор с клиента. В случаите на по чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, каквато е и настоящата хипотеза, полагащото се адвокатско възнаграждение се определя от съда или органите на досъдебното производство съгласно тази наредба – чл. 2, ал. 2 от Наредбата. Безспорно в хипотезата на чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата намира приложение Решение на Съда (втори състав) от 25 януари 2024 година по дело С-438/22. Съгласно посоченото Решение на Съда от 25 януари 2024 година по дело С-438/22: (т. 54) - член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията "с оглед на целта" по смисъла на тази разпоредба; (т. 61) - член 101, параграф 2 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

Дори и да се приеме, че разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа следва да се прилага като отправна точка при определянето на дължимото адвокатско възнаграждение, което в конкретния случай следва да бъде присъдено в тежест на Областна администрация на област С., то съдът намира, че с оглед фактическата и правна сложност на делото и осъществените процесуални действия, в полза на пълномощника на жалбоподателяката следва да бъдат присъдени разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 1 000 лв. (превалутирани 511.29 евро) на основание чл. 38, ал. 2, изр. 1-во от Закона, като

съгласно чл. 633 от ГПК и при приложението на Решение на Съда (втори състав) от 25 януари 2024 година по дело С-438/22, т. е. възнаграждение в минималния размер на предвиденото в чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 2004 г. В тази връзка следва да се отбележи, че както в жалбата, така и в представената допълнителна молба са развити значителни по обем и съдържание доводи и съображения от страна на адв. Ш., в подкрепа на твърдяната незаконосъобразност на бездействието на органа по изпълнение. Извършен е и анализ на съществуващата съдебна практика по подобни казуси – на административните съдилища и на Върховния административен съд. Предвид всичко това, настоящият състав счита, че не е налице основание за намаляване на присъденото адвокатско възнаграждение по делото, поради ниска фактическа и правна сложност и поради това, че не е проведено открито съдебно заседание, противно на твърдението в молбата за изменение на решението.

Независимо от изложеното, предвид обстоятелството, че възражението за прекомерност на поисканото и присъденото адвокатското възнаграждение по настоящото дело е въведено след постановяване на крайния съдебен акт, респ. е релевирано едва с настоящата молба за изменение на решението в частта му за разноските, то същото се явява преклудирано и като такова, следва да бъде оставено без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 176а, ал. 1 от АПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молбата на областния управител на област С., подадена чрез процесуалния представител Л. И., за изменение на решение № 35578 от 15.09.2026 г., постановеното по настоящето адм. дело № 8639/2026 г., в частта, с която Областна администрация на област С. е осъдена да заплати на Г. Ц. Ш. адвокатско възнаграждение в размер на 511.29 евро.

Определението не подлежи на обжалване.

Съдия: